

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ –ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Δρ Κατερίνα Μαρίνου, DVM, MVM, PhD

**Προϊσταμένη Τμήματος Προστασίας Παραγωγικών Ζώων και Ζώων
Εργαστηρίων**

**Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών
Εφαρμογών**

Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Αθήνα, Ελλάδα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

- Νομοθετικές διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την προστασία των χοίρων στις εκτροφές
- Ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των χοίρων στις εκτροφές στην Κύπρο (και την Ελλάδα)
- Σύσταση για τα μέτρα σχετικά με τη μείωση της ανάγκης κοπής της ουράς
- Βιβλιογραφία και ερευνητικά προγράμματα
- Στόχοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Βασίζονται κυρίως σε:

- Επιστημονική γνώση
- Ανεξάρτητες επιστημονικές γνώμες (της EFSA)
- Μελέτες αξιολόγησης της επίδρασης της νέας νομοθεσίας σε συνδυασμό με τη γραφειοκρατική επιβάρυνση και την αρχή της επικουρικότητας και αναλογικότητας
- Διαβούλευση με ενδιαφερόμενους φορείς
- Διαβούλευση στο διαδίκτυο με τους πολίτες

ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ

- Δεν υπάρχει αρκετή μέριμνα για την προστασία των χοίρων στις εκτροφές
- Κύρια αιτία η έλλειψη οικονομικού κίνητρου
- Απαίτηση για αυστηρότερη νομοθεσία
- Απαίτηση για τη θέσπιση αυστηρότερων κανόνων στη βιομηχανία χοίρειου κρέατος
- Αναγνώριση των κανόνων της αγοράς
- Αναγνώριση της δυσκολίας εφαρμογής των παραπάνω
- <https://ukhumanrightsblog.com/2009/11/19/court-rules-on-injunctions-against-animal-rights-protesters/>

ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΙΣ ΕΚΤΡΟΦΕΣ

- Οδηγία 98/58/ΕΚ για την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (εναρμόνιση στην Ελλάδα με το ΠΔ 374/2001 Α' 251 και στην Κύπρο με το Κ.Δ.Π. 82/2002 –Οι περί προστασίας των ζώων που προορίζονται για κτηνοτροφικούς σκοπούς Κανονισμοί του 2002)
- Ουσιαστικά θεσμοθετεί την αρχή των 5 ελευθεριών ήτοι
  - 1) Ελευθερία από πείνα και δίψα
  - 2) Ελευθερία από τη δυσφορία
  - 3) Ελευθερία από τον πόνο, τους τραυματισμούς και τις ασθένειες
  - 4) Ελευθερία έκφρασης της φυσιολογικής συμπεριφοράς
  - 5) Ελευθερία – Απαλλαγή Φόβου και δυστυχίας
- ΚΑΙ θεσπίζει τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων για τη συμμόρφωση των εκτροφέων!!!!

ΟΙ ΕΚΤΡΟΦΕΙΣ ΖΩΩΝ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ:

- να λαμβάνουν όλα τα μέτρα για να εξασφαλίζουν την καλή διαβίωση των ζώων
- να εξασφαλίζουν ώστε τα ζώα να μην υφίστανται κανένα περιττό πόνο, ταλαιπωρία ή τραυματισμό
- να εξασφαλίζουν συνθήκες εκτροφής που να ικανοποιούν τις φυσιολογικές και ηθολογικές ανάγκες των ζώων
- ***Η πρωταρχική ευθύνη για την καλή διαβίωση των ζώων βαρύνει τον ιδιοκτήτη ή εκτροφέα των ζώων.***

ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΕΙΔΗ ΖΩΩΝ

- Ωοτόκες όρνιθες (Οδηγία 1999/74/ΕΚ του Συμβουλίου – ΠΔ 216/2003 Α' 181 στην Ελλάδα)
- Κρεοπαραγωγά ορνίθια (Οδηγία 2007/43/ΕΚ του Συμβουλίου – ΥΑ 283329 Β' 1940 στην Ελλάδα)
- Μόσχοι (Οδηγία 2008/119/ΕΚ –κωδικοποιημένη έκδοση –ΠΔ 179/1998 Α' 133 στην Ελλάδα)

ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ

- **Οδηγία 2008/120/ΕΚ** –κωδικοποιημένη έκδοση – ΠΔ 215/2003 Α' 181 στην Ελλάδα) «για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων»
- **Στην Κύπρο: Οι περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασία των Χοίρων που Προορίζονται για Εκτροφή και Πάχυνση) Κανονισμοί του 2001 μέχρι 2003**
- **Κ.Δ.Π. 467/2001 & Κ.Δ.Π. 749/2003**
- **Σύσταση 2016/336/ΕΚ της Επιτροπής** « σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων όσον αφορά τα μέτρα σχετικά με τη μείωση της ανάγκης κοπής της ουράς»

○ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ.....

○ ΟΔΗΓΙΑ 2008/120/ΕΚ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΔΑΠΕΔΟΥ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 1)

- Νομοθετική ελάχιστη απαίτηση ελεύθερου χώρου σε:
- Απογαλακτισμένους χοίρους ή χοίρους αναπαραγωγής που σταβλίζονται ομαδικά
- Μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και χοιρομητέρες

ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΔΑΠΕΔΟΥ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 2)

- Για μικρούς θηλυκούς χοίρους μετά την οχεία και κυοφορούσες χοιρομητέρες (ενιαίο δάπεδο ως 15% για τα ανοίγματα αποχέτευσης)
- Για δοκιδωτά δάπεδα αναφέρονται το μέγιστο πλάτος των ανοιγμάτων και το ελάχιστο πλάτος δοκίδων

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΠΡΟΣΔΕΣΗΣ ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΘΗΛΥΚΩΝ ΧΟΙΡΩΝ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 3)

- Η κατασκευή ή η μετατροπή εγκαταστάσεων στις οποίες προσδένονται χοιρομητέρες και θηλυκοί χοίροι απαγορεύεται.
- Από 1ης Ιανουαρίου 2006 απαγορεύεται η χρησιμοποίηση συστημάτων πρόσδεσης για χοιρομητέρες και μικρούς θηλυκούς χοίρους.

ΟΜΑΔΙΚΟΣ ΕΝΣΤΑΥΛΙΣΜΟΣ ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΘΗΛΥΚΩΝ ΧΟΙΡΩΝ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 4)

ΥΛΙΚΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 5 ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΑΡ. 4 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/120/ΕΚ)

- «Οι χοίροι πρέπει να έχουν συνεχή πρόσβαση σε επαρκή ποσότητα υλικών, έτσι ώστε να μπορούν να τα ψάχνουν και να τα χειρίζονται, υλικά όπως η στρωμνή, τα άχυρα, το ξύλο, το πριονίδι, το κοπρόχωμα μανιταριών, η τύρφη ή μείγμα αυτών, τα οποία δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των ζώων»
- ΣΥΣΤΑΣΗ 2016/336/ΕΚ
- Έγγραφο εργασίας SWD(2016)49

ΡΟΚΑΝΙΔΙ

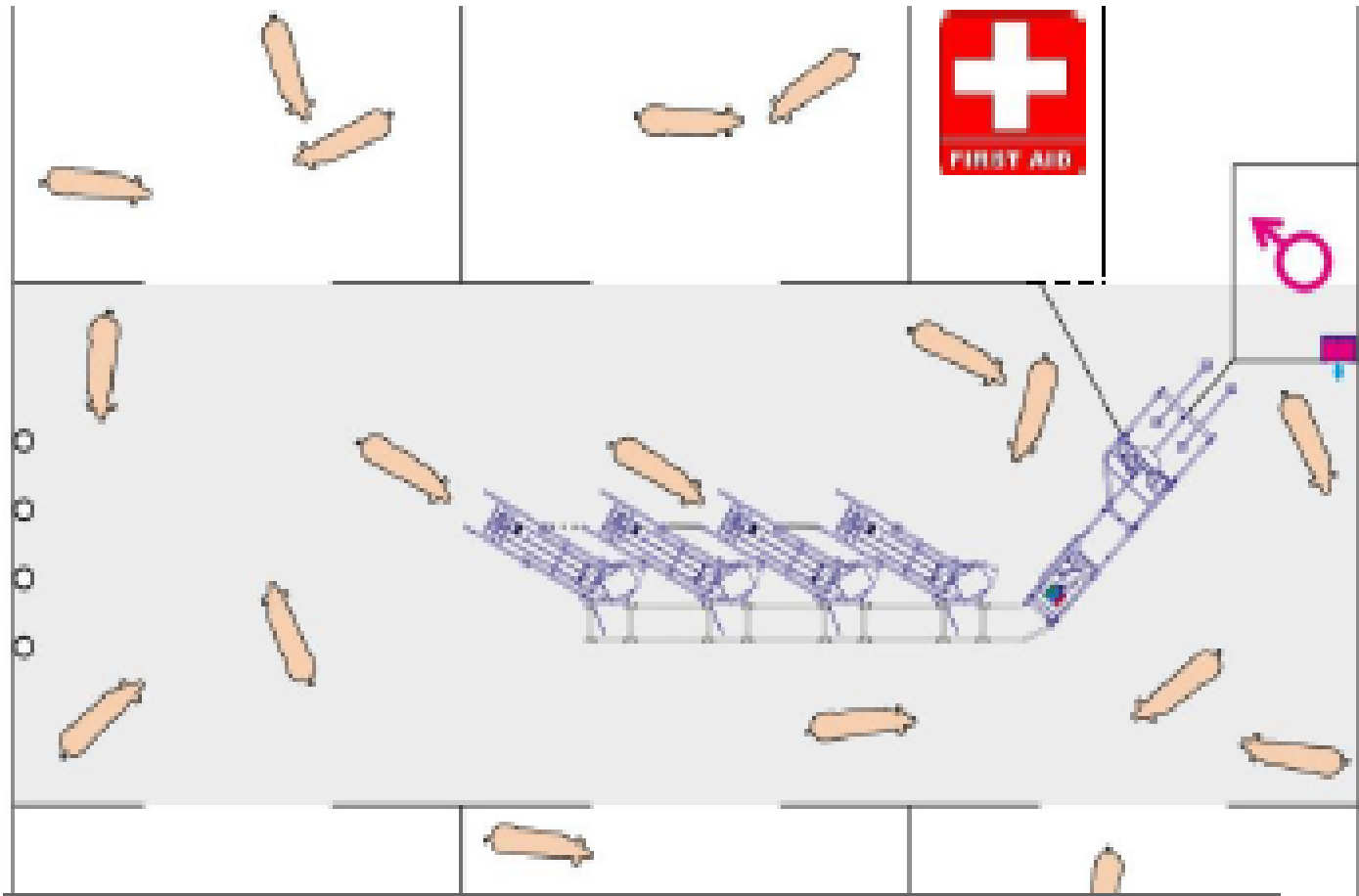

© Jorg Broenink, farmer, the Netherlands

ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ.8)

<http://www.swineweb.com/wp-content/uploads/2012/04/The-best-system-for-100-sow-group-housing.jpg>

ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ?

- Για όλες τις νεόδμητες ή ανακαινισμένες ή πρωτοχρησιμοποιούμενες μετά την 1η Ιανουαρίου 2003 εκμεταλλεύσεις. Από 1ης Ιανουαρίου 2013, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται σε όλες τις εκμεταλλεύσεις.

ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

- Κεφάλαιο Ι Γενικοί όροι
- Κεφάλαιο ΙΙ Ειδικές διατάξεις για τις διάφορες κατηγορίες χοίρων

○ ??? →

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

- Θόρυβοι κατά μέγιστο 85 dBA
- Φωτισμός 40 lux επί οκτώ ώρες την ημέρα τουλάχιστον
- Εγκαταστάσεις σταβλισμού με χώρο ανάπαυσης και οπτική επαφή με άλλα ζώα πλην των επίτοκων
- Τροφή μια φορά την ημέρα τουλάχιστον
- Νερό *ad libitum*
- Τα δάπεδα πρέπει να είναι λεία, όχι όμως ολισθηρά, κατάλληλα για το μέγεθος και το βάρος των χοίρων και να αποτελούνται από ανθεκτική, επίπεδη και σταθερή επιφάνεια.

ΤΑΙΣΤΡΕΣ - ΠΟΤΙΣΤΡΕΣ

ΑΠΟΓΑΛΑΚΤΙΣΜΕΝΑ -ΠΑΧΥΝΟΜΕΝΟΙ ΧΟΙΡΟΙ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ II Δ)

- Μέτρα για την πρόληψη συγκρούσεων – Διερεύνηση σε περίπτωση συγκρούσεων
- Ομοιογενείς ομάδες – Ανάμιξη σε μικρή ηλικία και χώρος για να αποφεύγουν και να κρύβονται από άλλους χοίρους.
- Η χρήση ηρεμιστικών φαρμάκων για τη διευκόλυνση της ανάμειξης διαφόρων κατηγοριών χοίρων πρέπει να περιορίζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις **και μόνον αφού ζητηθεί η γνώμη κτηνιάτρου.**

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ (ΑΡΘΡΟ 5 ΤΟΥ ΠΔ, 6 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/120/ΕΚ)

- Προσωπικό
  - Τα ζώα τα φροντίζει προσωπικό σε επαρκή αριθμό με κατάλληλες γνώσεις, ικανότητες και επαγγελματικά προσόντα.
- > Άδεια φροντιστή ζώων

ΕΠΩΔΥΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Επεμβάσεις που πραγματοποιούνται για σκοπούς άλλους εκτός από θεραπευτικούς ή διαγνωστικούς ή για την αναγνώριση των χοίρων σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και έχουν ως αποτέλεσμα τη βλάβη ή την απώλεια ενός ευαίσθητου μέρους του σώματος ή την αλλοίωση της διάταξης των οστών (π.χ. ακρωτηριασμοί) **απαγορεύονται.**

ΕΠΩΔΥΝΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ:
- Ευνουχισμός
- Μερική αποκοπή της ουράς
- Ομοιόμορφη μείωση των γωνιακών οδόντων των χοιριδίων με τρόχισμα, ή περικοπή εντός επτά ημερών από τη γέννηση – τροχισμός οδόντων κάπρων αν απαιτείται
- Τοποθέτηση ρινικών κρίκων σε εκτατικές εκτροφές
- Σήμανση– ενώτια, τατουάζ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ!

- Οποιαδήποτε από τις ανωτέρω περιγραφόμενες διαδικασίες διενεργείται **μόνο από κτηνίατρο** ή καταλλήλως καταρτισμένο άτομο, με πείρα στην εκτέλεση των εφαρμοζόμενων πρακτικών με τα κατάλληλα μέσα και με καλές συνθήκες υγιεινής. Εφόσον ο ευνουχισμός ή η αποκοπή της ουράς πραγματοποιούνται μετά από την έβδομη ημέρα από τη γέννηση, πρέπει να διενεργείται **μόνο από κτηνίατρο**, χρησιμοποιώντας αναισθητικό, καθώς και παρατεταμένη χορήγηση παυσίπωνων.

ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΟΥΡΑΣ

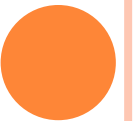
- Η κοπή της ουράς σε διαδικασία ρουτίνας δεν επιτρέπεται.
- Κοπή ουράς μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο αν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αλλοιώσεων (ουρά / αυτιά / θηλές ...) και μόνο μετά την αντιμετώπιση των γνωστών παραγόντων κίνδυνου.
- Η παρουσία ζώων που δαγκώνουν άλλα ζώα ή δαγκώνονται από άλλα χρειάζεται άμεση αντιμετώπιση. Τα ζώα που δαγκώνουν ουρές η είναι δαγκωμένες οι ουρές τους θα πρέπει να απομονωθούν, ενώ τα τραυματισμένα ζώα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται κατάλληλα. Αυτό πρέπει να γίνει αμέσως μόλις αποκαλυφθεί το δάγκωμα της ουράς.

ΔΗΓΜΑΤΑ ΟΥΡΑΣ

- Πολυπαραγοντικό
- Τα συμπαγή δάπεδα μειώνουν την τάση βόσκησης και τα ζώα στρέφονται προς τις ουρές των άλλων

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΔΗΓΜΑΤΩΝ ΟΥΡΑΣ

- **Επαρκής πρόσληψη τροφής και αποφυγή ανταγωνισμού για αυτό**
- **Διασφάλιση διατροφικής ισορροπίας (τροφή επαρκής σε άλας και απαραίτητα αμινοξέα)**
- **Πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό**
- **Αποφυγή ταχέων ρευμάτων εξαερισμού και θερμικών καταπονήσεων**
- **Αποφυγή υψηλών επιπέδων αμμωνίας**
- **Διασφάλιση καλής υγείας των ζώων**
- **Αποφυγή αναμίξεων με άγνωστα ζώα**
- **Απομάκρυνση των επιθετικών ζώων από την ομάδα**

ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΟΥΡΑΣ ΩΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ

1991

2001

2008

Ήδη από το 1991 αναφέρεται ότι η μερική κοπή της ουράς είναι υποχρεωτική μόνο μετά από δήγματα ουράς και τη λήψη προληπτικών μέτρων

ΣΤΟΙΧΕΪΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Μόνο 3 Κράτη Μέλη έχουν απαγορεύσει πλήρως την κοπή της ουράς (SE, LT, FI)
- Η Διεύθυνση Κτηνιατρικών Επιθεωρήσεων της Επιτροπής έχει διαπιστώσει ότι 17 Κράτη Μέλη δεν έχουν συμμορφωθεί, 6 έχουν συμμορφωθεί και για 5 δεν υπήρχαν διαθέσιμες πληροφορίες

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

- Το 2008-2009 έγινε έρευνα σε 74 εκτροφές σε 6 Κράτη Μέλη ΕΕ
- Το 2013 σε 45 εκτροφές σε 6 Κράτη Μέλη ΕΕ
- Παρατηρήθηκε συστηματική μη συμμόρφωση ως προς την αποτροπή μερικής κοπής της ουράς (87 to 100%)
- Δεν υπάρχει συστηματική συλλογή δεδομένων για την πρακτική εφαρμογή του θέματος
- *(Denis Simonin presentation, European Commission, 4-6 October 2016, Grange, Ireland)*

ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΟΥΡΑΣ

- Οφέλη για τον άνθρωπο
- –Οικονομία της παραγωγής
- Οφέλη για τους χοίρους
- Μείωση των τραυματισμών

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- Εντός των πρώτων 7 ημερών της ζωής
- Πόνος κατά τη διάρκεια της επέμβασης και λίγο μετά. Το κολόβωμα παραμένει ευπαθές.
- Στόχος η πρόληψη του δαγκώματος της ουράς συνεπεία τσακωμών, συνακόλουθες φλεγμονές, οικονομική απώλεια
- Δε διατηρείται η σωματική ακεραιότητα
- Προτού εφαρμοστεί η κοπή της ουράς, πρέπει να ληφθούν άλλα μέτρα για την πρόληψη του δαγκώματος της ουράς και άλλων ενδείξεων περίεργης συμπεριφοράς, με γνώμονα το περιβάλλον και την πυκνότητα του πληθυσμού. Για τον λόγο αυτό, οι περιβαλλοντικές συνθήκες ή τα συστήματα διαχείρισης πρέπει να τροποποιούνται αν δεν είναι κατάλληλα.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

- Προκαλείται οξύς πόνος, είναι όμως προβλέψιμος και διαχειρίσιμος από το χειριστή
- ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΤΩΝ ΝΟΣΩΝ
- Χρόνιος, μη ανιχνεύσιμος και κατηγοριοποιήσιμος, απρόβλεπτος στο χρόνο

ΑΡΘΡΟ 8 ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

http://ec.europa.eu/food/audits_analysis/index_en.htm

- Διεύθυνση F DG SANTE (Health and Food Audits and Analysis)
- Έδρα: Grange, Meath Co, Ιρλανδία

Greece 2007-7244

Country	 Greece
Audit number	2007-7244
Title	Animal Welfare standards on pig and laying hen farms
Audit period	May 2007
Published	08/11/2007
Report	 (88 Kb) (33 Kb) (29 Kb)

- Competent Authority response to the report recommendations

Greece 2009-8243

Country	 Greece
Audit number	2009-8243
Title	Animal welfare - farms
Audit period	Nov 2009
Published	05/05/2010
Report	 (184 Kb) (31 Kb) (93 Kb)

- Competent Authority response to the report recommendations

ΝΕΑ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

L 62/20

EL

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

9.3.2016

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2016/336 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8ης Μαρτίου 2016

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων όσον αφορά τα μέτρα σχετικά με τη μείωση της ανάγκης κοπής της ουράς

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ώστε η κοπή της ουράς να μην αποτελεί πάγια τακτική, αλλά να διενεργείται μόνον εφόσον υπάρχουν αποδείξεις ότι υπέστησαν κακώσεις μαστοί χοιρομητέρων ή αυτιά ή ουρές άλλων χοίρων.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

Βρυξέλλες, 8.3.2016
SWD(2016) 49 draft

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές με σκοπό την πρόληψη της συστηματικής κοπής της ουράς και την παροχή υλικών εμπλουτισμού στους χοίρους

που συνοδεύει το έγγραφο

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων όσον αφορά τα μέτρα σχετικά με τη μείωση της ανάγκης κοπής της ουράς

{C(2016) 1345 final}

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΝ

Βαθμολογία 0	Βαθμολογία 1	Βαθμολογία 2
		
<p>Καμία ένδειξη δαγκώματος ουράς</p>	<p>Ένδειξη επιφανειακού δαγκώματος κατά μήκος της ουράς, χωρίς ένδειξη νωπού αίματος ή οιδήματος (οι ερυθρές περιοχές στην ουρά δεν θεωρούνται τραύματα εκτός αν έχουν νωπό αίμα)</p>	<p>Νωπό αίμα ορατό στην ουρά και/ή ένδειξη οιδήματος και μόλυνσης και/ή απώλεια τμήματος του ιστού της ουράς και δημιουργία εφελκίδας.</p>

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΟ ΔΑΓΚΩΜΑ ΤΗΣ ΟΥΡΑΣ

- Συνωστισμός
- Έλλειψη κατάλληλων υλικών εμπλουτισμού
- Κακές περιβαλλοντικές συνθήκες
- Προβλήματα υγείας
- Έλλειψη τροφής – Πλημμελής ρυθμός χορήγησης τροφής

- ΣΤΟΧΟΣ ΜΑΣ η βελτίωση των υφιστάμενων συνθηκών εκτροφής για τη μείωση του φαινομένου δαγκώματος της ουράς

ΣΗΜΕΙΑ ΚΛΕΙΔΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ:

- Τα κράτη μέλη θα πρέπει:
- α) να μεριμνούν ώστε οι κτηνοτρόφοι να διενεργούν εκτίμηση κινδύνου όσον αφορά τη συχνότητα του δαγκώματος της ουράς με βάση ζωικούς και μη ζωικούς δείκτες («αξιολόγηση κινδύνου»)· και
- β) να καθορίζουν τα κριτήρια συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη νομοθεσία και να τα δημοσιεύουν σε δικτυακό τόπο.

ΑΝΑΓΚΗ ΤΕΚΜΡΙΩΣΗΣ

- Υπάρχει απαίτηση σχετικής τεκμηρίωσης όσον αφορά τα δήγματα ουράς και αυτιών σε σχέση με τις βελτιώσεις στις οποίες θα προβείτε (αρχεία και φωτογραφίες) και παρουσίασή τους στις αρμόδιες αρχές.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΟΥΣ

- Κατά την εκτίμηση κινδύνου θα πρέπει να ελέγχονται οι ακόλουθες παράμετροι: α) τα υλικά εμπλουτισμού που έχουν χορηγηθεί· β) η καθαριότητα· γ) η θερμική άνεση και η ποιότητα του αέρα· δ) η κατάσταση της υγείας· ε) ο ανταγωνισμός για τη διεκδίκηση τροφής και χώρου· στ) η διατροφή. Με βάση τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να γίνουν κατάλληλες τροποποιήσεις όσον αφορά τη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, όπως παροχή κατάλληλων υλικών εμπλουτισμού, διαμόρφωση άνετων συνθηκών διαβίωσης, εξασφάλιση καλής κατάστασης της υγείας και/ή χορήγηση ισορροπημένης διατροφής στους χοίρους.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ:

- Οι χοιροτρόφοι να ακολουθούν τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τους κατάλληλους δείκτες για την παρακολούθηση της καλής διαβίωσης των εκτρεφόμενων χοίρων που έχουν υπό τη φροντίδα τους.
- Η συγκεκριμένη μέθοδος για τον έλεγχο της πρόσβασης σε υλικά εμπλουτισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει ελέγχους με βάση:
  - α) ζωικούς δείκτες, όπως δαγκωμένη ουρά, βλάβες του δέρματος και/ή μη φυσιολογική συμπεριφορά των χοίρων (π.χ. ελάχιστο ενδιαφέρον για τα παρεχόμενα υλικά εμπλουτισμού, συμπλοκές με σκοπό τη χρήση των υλικών εμπλουτισμού, δάγκωμα στοιχείων άλλων από τα παρεχόμενα υλικά εμπλουτισμού, αναζήτηση με το ρύγχος στα περιττώματά τους ή, στην περίπτωση των θηλυκών χοίρων, αύξηση της συχνότητας κατασκευής ψευδοφωλιάς)· και
  - β) μη ζωικούς δείκτες, όπως η συχνότητα της ανανέωσης, η προσβασιμότητα, η ποσότητα και η καθαρότητα των παρεχόμενων υλικών εμπλουτισμού.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΩΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

- α) να είναι βρώσιμα
- β) να είναι μασώμενα
- γ) να είναι ανιχνεύσιμα
- δ) να αποτελούν υλικό απασχόλησης
- ε) να είναι καθαρά
- στ) να παρέχονται σε επαρκείς ποσότητες
- ζ) να είναι προσβάσιμα για χειρισμό με το στόμα
- η) να είναι ενδιαφέροντα σε βάθος χρόνου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΛΙΚΩΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

- α) βέλτιστα υλικά— υλικά τα οποία έχουν όλα τα χαρακτηριστικά και, ως εκ τούτου, μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνα·
- β) μη βέλτιστα υλικά— υλικά τα οποία έχουν τα περισσότερα από τα χαρακτηριστικά και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με άλλα υλικά·
- γ) υλικά οριακού ενδιαφέροντος— υλικά που αποσπούν την προσοχή των χοίρων και τα οποία δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι ικανοποιούν τις βασικές ανάγκες τους και, ως εκ τούτου, θα πρέπει επίσης να παρέχονται βέλτιστα ή μη βέλτιστα υλικά.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

Πίνακας 1 – Μέθοδος αξιολόγησης για τα υλικά εμπλουτισμού⁹

1. Σταθείτε μπροστά από το χάρισμα και παρατηρήστε τους δραστήριους χοίρους για 2 λεπτά («χρόνος προσαρμογής»)

2. Μετρήστε πόσοι χοίροι εξερευνούν το υλικό εμπλουτισμού (A)

Περιλαμβάνονται οι χοίροι που με το ρύγχος/στόμα χειρίζονται/ανιχνεύουν/μασούν βέλτιστα ή μη βέλτιστα υλικά [άχυρο, σανό, ξύλο, πριονίδι, κοπρόχωμα μανιταριών, τύρφη, χορτονομή (αν δεν είναι μέρος του σιτηρεσίου)] Η έρχονται σε επαφή με άλλα υλικά οριακού ενδιαφέροντος (κρεμάμενο αντικείμενο ή μπάλα)

3. Μετρήστε πόσοι χοίροι αλληλεπιδρούν με άλλους χοίρους και με τα εξαρτήματα των χωρισμάτων τους (B)

Περιλαμβάνονται οι χοίροι που με το ρύγχος/στόμα έρχονται σε επαφή με οποιοδήποτε σημείο του σώματος άλλου χοίρου, με κοπριά ή το δάπεδο, με τον εξοπλισμό ή τα εξαρτήματα των χωρισμάτων τους. Επίσης, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται όσοι χοίροι κάνουν άσκοπες κινήσεις μάσησης, γυρίζουν τη γλώσσα τους κ.λπ. (προσέξτε τις ταΐστρες ή τις ποτίστρες για να διακρίνετε τις συμπεριφορές χειρισμού των εξαρτημάτων από την πραγματική μάσηση τροφής/κατάποση νερού).

4. Βαθμολογήστε την πρόσβαση των χοίρων στα υλικά εμπλουτισμού:

$$\text{Αριθμός χοίρων που κάνουν το (A) / Αριθμός χοίρων που κάνουν το (A) + (B) = Z}$$

$$Z \times 100 = X \text{ (αποτέλεσμα σε \%)}$$

5. Σύγκριση του αποτελέσματος X στον πίνακα που ακολουθεί:

MAXIMAL EXPLORATORY BEHAVIOUR	INTERMEDIATE EXPLORATORY BEHAVIOUR			MINIMAL EXPLORATORY BEHAVIOUR
100- 86.4 %	86.3-68.9%	68.8-44.5%	44.4-18.1%	18.0-0.0%

Αν, στο πλαίσιο της αξιολόγησης, οι χοίροι σύμφωνα με τη βαθμολόγησή τους επιδεικνύουν «ελάχιστη εξερευνητική συμπεριφορά», συνιστάται να προβείτε στις κατάλληλες διαχειριστικές αλλαγές στην εκμετάλλευση με την εισαγωγή επαρκών βέλτιστων ή μη βέλτιστων υλικών.

ΧΟΙΡΙΔΙΑ

Για τα χοιρίδια, η κατεργασμένη τύρφη και τα μαλακά υλικά όπως τα σχοινιά από ίνες σιζάλ, ίνες κάνναβης ή οι σάκοι από λινάτσα έχουν καλά αποτελέσματα. Αυτά τα υλικά είναι ελκυστικά και για τα απογαλακτισμένα χοιρίδια καθώς και άλλες κατηγορίες χοίρων. Ωστόσο, πρέπει να δίνεται προσοχή κατά την τοποθέτησή τους, ώστε οι χοίροι να μην μπορούν να αποσπάσουν μεγάλα κομμάτια που ενδέχεται να εισχωρήσουν στα διάκενα και να προκαλέσουν προβλήματα στο σύστημα απομάκρυνσης της κοπριάς.

D:\Tutkimus_Sikatutkimukset\Porsaiden varhaisvirikkeet\Kuvat ja videot\Julkiset kuvat\sisal ropes and suckling piglets.jpg

Σχοινιά από φυσικές ίνες

ΧΛΩΡΑ ΞΥΛΑ - ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΕΣ

Χλωρά ξύλα (τα οποία είναι πρόσφατα κομμένα και δεν έχουν ξεραθεί) είναι αρκετά για να διατηρήσουν το ενδιαφέρον των χοίρων για πολλούς μήνες. Είναι κατάλληλο για όλες τις ηλικιακές ομάδες χοίρων, αλλά τα χοιρίδια μπορεί να προτιμήσουν μαλακότερα υλικά. Για να παραμείνουν δραστήρια όσον αφορά το δάγκωμα και την εξερεύνηση, τα κομμάτια ξύλου θα πρέπει να αντικαθίστανται με χλωρά σε τακτά χρονικά διαστήματα για να διασφαλιστεί μία επαρκής ποσότητα που θα παραμείνει φρέσκια και εύοσμη.

Χλωρά ξύλα

Για τις χοιρόμητρες κοντά στον τοκετό, μπορεί να υπάρχουν δυσκολίες στην παροχή εμπλουτισμένου περιβάλλοντος, αλλά το άχυρο μπορεί να κοπεί σε μήκος που είναι συμβατό με τα περισσότερα συστήματα τοκετού. Εναλλακτικά μπορεί να παρέχονται υφάσματα από γιούτα ή σάκους. Αρκετά υλικά που περιγράφονται είναι ήδη σε χρήση σε κιβώτια.

ΑΛΛΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΔΑΓΚΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΥΡΑΣ

- 1) Θερμική άνεση και ποιότητα του αέρα
  - 2) Επίπεδο υγείας
  - 3) Ανταγωνισμός για τους πόρους
  - 4) Διατροφή (έλλειψη σε νάτριο και τρυπτοφάνη)
- Βλέπε και Παραρτήματα του εγγράφου εργασίας για παραδείγματα υλικών εμπλουτισμού και δεικτων μέτρησης της ευζωίας για την αξιολόγηση του κινδύνου δαγκώματος της ουράς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ EFSA ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (EFSA)

- The risks associated with tail biting in pigs and possible means to reduce the need for tail docking considering the different housing and husbandry systems - Scientific Opinion of the Panel on Animal Health and Welfare
- <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/611>
- Επιστημονικές πληροφορίες για τους παράγοντες κινδύνου δηγμάτων της ουράς και η κοπή της ουράς ως μέτρο ελέγχου

ПРОГРАММА FAREWELLDOCK©

- <http://farewelldock.eu/category/tail-biting/page/3/>
- Overview of research on tail biting in pigs
- <http://farewelldock.eu/enrichment-devices-weaned-pigs/>

Project

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ EUWELNET

○ <http://www.euwelnet.eu/euwelnet>

EUWeINet

Coordinated European Animal Welfare Network

[EUWeINet home](#)

[EUWeINet pigtraining](#)

[Project overview](#)

[Work Packages](#)

[Partners EUWeINet](#)

[News & updates](#)

Welcome to EUWeINet

This project EUWeINet will evaluate the feasibility and usefulness of a network that could assist the competent authorities and stakeholders in implementing EU legislation on animal welfare. The concept is of a network of institutions with recognised knowledge on animal welfare, and independent from specific private interests, that could supply technical assistance, promote innovation, disseminate scientific and applied research, and take a lead in education and vocational training.

ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΟΙ – ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ

- <http://www.wur.nl/en/Publication-details.htm?publicationId=publication-way-343938333131>

Initiatives to reduce mutilations in EU livestock production

Hans Spoolder*, Maria Schöne & Marc Bracke

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN UR

Tail Docking Standards

PRO-FORMA

Στην ιστοσελίδα τους υπάρχουν

- Κατευθυντήριες Οδηγίες
- Υποδείγματα συμπλήρωσης

Information for Freedom Food Pig producers on Standards H 7.2.7.4: requests for permission to tail dock, tooth clip and nose ring, and for the use of Improva®

As stated in Standards H 7.2.7.4, tail docking, tooth clipping and nose ringing must only be carried out under exceptional circumstances, never routinely. H 7.1.1 allows 'improva®' to be used on male pigs with prior approval from the RSPCA. Requests to carry out these procedures must be made annually in writing to the RSPCA Farm Animals Department (for contact details please see below). The following information is intended to give further guidance on when the request should contain, in order to aid the RSPCA Farm Animals Department in making their decision.

Tail docking
The request for permission to tail dock must include:
The request for permission to tail dock may be granted if the following conditions are met:
1) welfare-related reasons for the request. For example, the finishing unit that the piglets are destined for may have experienced previous outbreaks of tail biting, in such cases, an indication of why this might be in need of tail docking.
2) an indication of the severity of tail biting on the unit e.g. number of pigs involved, frequency of outbreaks, when this was undertaken, e.g. additional stress or similar manipulable materials have been added, the diet has been re-evaluated, the number of pigs each stock keeper has to look after has been reduced, docking density has been reduced, available feed space has been increased, contamination has been given to the use of other levels on.
3) an indication of how much of the tail would be removed and why, should permission be granted (see H 7.1.1 and tail docking).
4) an indication of how much of the tail would be removed and why, should permission be granted (see H 7.1.1 and tail docking).
5) an indication of how much of the tail would be removed and why, should permission be granted (see H 7.1.1 and tail docking).
6) information on who would undertake the docking should permission be granted, and their level of competence/training received.

Failure to provide all the information required may result in permission not being granted and/or a delay in a decision being made. A pro forma is available on the RSPCA website which allows all the necessary information to be captured. Please note that H 7.8 prohibits tail docking for free range pigs.

Tooth Clipping
The request for permission to tooth clip must include the welfare related reasons for the request, along with information on the number of animals of local rearing and other damage, including the number of piglets affected, in terms of reason, some veterinarians cite the possibility of piglets indicating damaging bites to one another, which could create a route for infection. Others are concerned about piglets damaging the sow's teats and the possibility of the sow then rejecting the litter or subsequent litters. Any information as to whether the producer has tried leaving the teeth intact, and any adverse or positive effects that resulted from this would be useful, as would information as to whether the producer has tried clipping only the litter of farm parity sows (who would be more likely to reject repeatedly in subsequent litters if damaged by the first litter). Information as to the experience of tooth grinding if this has been attempted would also be relevant. It should be noted that as outlined in the Information Box after Standard H 7.2, the use of tooth grinding in place of clipping is discouraged.

Part 1 - To be completed by the breeding unit in conjunction with the unit veterinarian

Breeding unit Freedom Food No: _____ Breeding unit address: _____
Breeding unit producer name: _____
Reason for request for permission to tail dock: _____

Further information:
Amount of tail to be removed: _____
Timing of docking visit: _____

Part 2 - To be completed by the growing finishing unit in conjunction with the unit veterinarian

Finishing unit Freedom Food No: _____ Finishing unit address: _____
Finishing unit producer name: _____
Action already taken in an attempt to reduce tail biting, dose of imova and outcome with respect to: _____
Housing (e.g. change in stocking density or space, change to bedding, reducing draught, temperature) change in feed type: _____ Outcome: _____
Dose of Action: _____
Feed space and water provision (e.g. increase in feeder and water space, feeder and drinker position, change in feed type): _____ Outcome: _____
Dose of Action: _____
Environmental enrichment and manipulable materials (e.g. use of straw, peat, additional enrichment items): _____ Outcome: _____
Dose of Action: _____
Stock keeper assessment (e.g. increased frequency of supervision): _____ Outcome: _____
Dose of Action: _____
Other measures (including any trial work): _____ Outcome: _____
Dose of Action: _____
% of outbreaks in the previous two years: _____
No. of pigs times during last outbreak: _____
Dose of last outbreak: _____
Total number of pigs: _____
Vet signature: _____
Date: _____

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ EFSA

- Opinion of the Scientific Panel on Animal Health and Welfare (AHAW) on a request from the Commission related to welfare aspects of the castration of piglets
- <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/91>
- Αναφορά σε εκτίμηση του πόνου, αναισθησία και αναλγησία, ανοσοευνουχισμό κλπ.
- Επίσης αναφορά στην οσμή του κρέατος μη ευνουχισμένου κάπρου και μεθόδους ελέγχου

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- Ένας προγραμματισμός ενεργειών με στόχο την πλήρη συμμόρφωση για την παύση της μερικής κοπής της ουράς σε τακτική βάση εντός του 2018!

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΕΚΤΡΟΦΕΙΣ ΧΟΙΡΩΝ

https://ec.europa.eu/food/animals/welfare/practice/farm/pigs/tail-docking_en

ΣΗΜΕΡΑ ΕΔΩ ΘΑ ΣΥΖΗΤΗΣΟΥΜΕ:

Τι πρέπει και τι μπορεί να γίνει για να αλλάξουμε τη διαχείριση της εκτροφής μας και τις περιβαλλοντικές συνθήκες για να μειωθεί η καταπόνηση στους χοίρους, να περιοριστούν τα δήγματα της ουράς και η κοπή της ουράς ως συνήθης διαδικασία.

ΓΙΑΤΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ:

- Οι αρμόδιες αρχές και οι εκτροφείς θα πρέπει να συνεργαστούμε και να ενώσουμε τις δυνάμεις μας ώστε να αλλάξουν οι μέθοδοι διαχείρισης και οι περιβαλλοντικοί παράγοντες των εκτροφών με σκοπό τη μείωση του stress των χοίρων, τη μείωση δηγμάτων της ουράς και την αποτροπή της μερικής κοπής της ουράς.
- Θα πρέπει να εφαρμόζουμε τα νεώτερα επιστημονικά δεδομένα.
- <http://hddfhm.com/clip-art/cartoon-child-clipart.html>

ΜΕΝΟΥΜΕ ΕΥΡΩΠΗ!!!!

ΣΗΜΕΡΑ ΘΑ ΤΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΚΑΛΑ!!!!

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ!

